

5.11. VILA TUGENDHAT V BRNĚ (2001)

Jihomoravský kraj, okres Brno-město

Datum zápisu: 16. 12. 2001

Kritéria zápisu: (ii), (iv)

Číslo na seznamu světového dědictví: 1052

<http://whc.unesco.org/en/list/1052>

Web s informacemi o statku:

<http://www.tugendhat.eu/>

Státní správa na úseku památkové péče

Krajský úřad Jihomoravského kraje

5.11. TUGENDHAT VILLA IN BRNO (2001)

South Moravian Region, Brno-město District

Date of Inscription: 16th December 2001

Criteria for Inscription: (ii), (iv)

Number at WH List: 1052

<http://whc.unesco.org/en/list/1052>

Property Website:

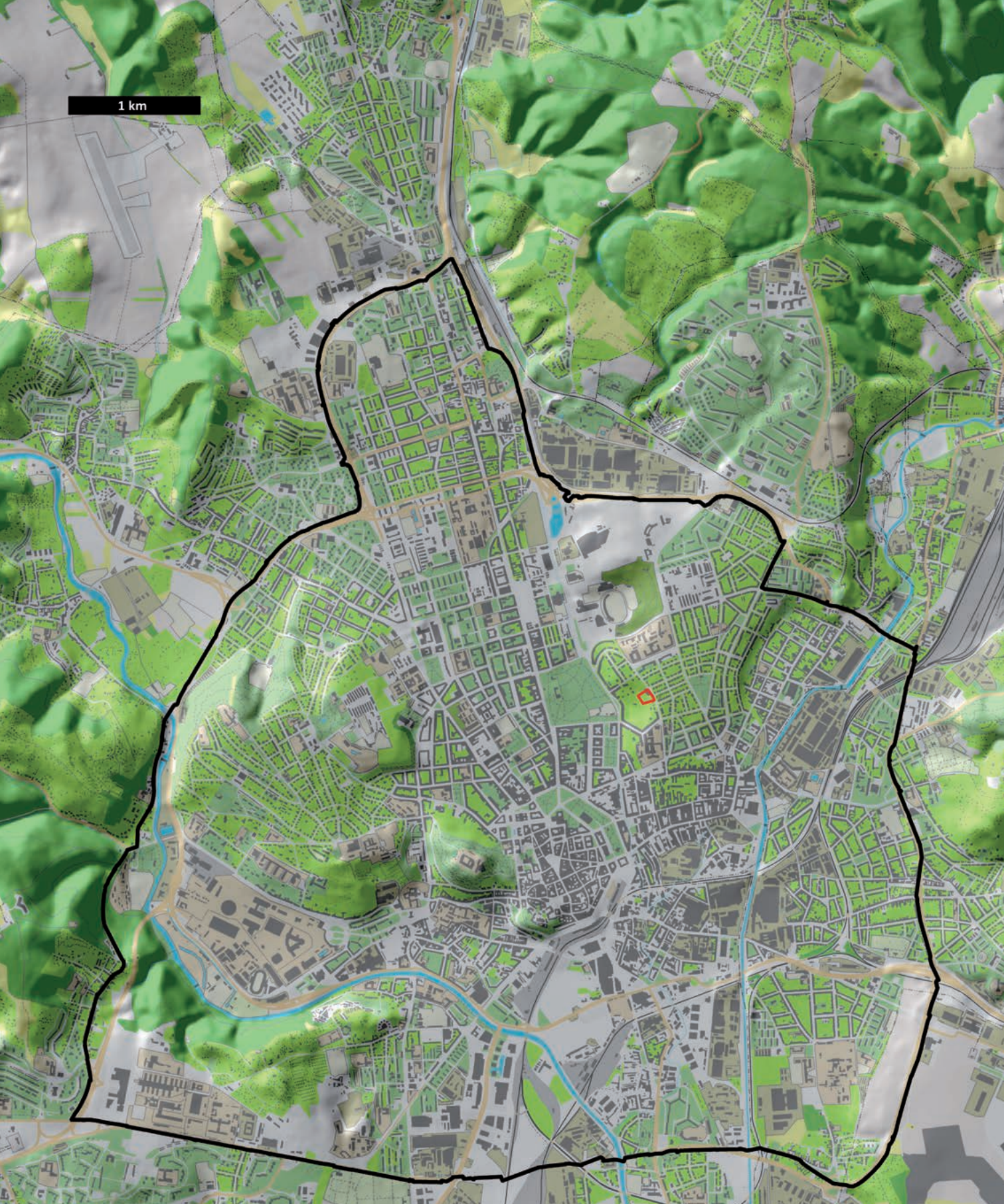
<http://www.tugendhat.eu/>

State Administration of Cultural Heritage:

South Moravia Regional Office

1 km

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Vila Tugendhat se nachází v Brně ve čtvrti Černá Pole, v Jihomoravském kraji v České republice. Vila byla navržena architektem Ludwigem Miesem van Rohe a vybudována v letech 1929–1930 pro Gretu a Fritze Tugendhatovy, příslušníky německých židovských rodin průmyslníků a obchodníků. Přední německý architekt Ludwig Miese van der Rohe navrhl nejen stavební substanci, ale i interiér vily s přílehlou zahradou.

Brněnská vila Tugendhat je průkopnickým dílem moderní rezidenční architektury 20. století. Je ztvárněním nových prostorových a estetických koncepcí, které v té době vznikaly v oblasti bydlení a s využitím možností moderní průmyslové výroby splňovaly potřeby moderního životního stylu. Určujícím prvkem architektury vily Tugendhat je interiér navržený jako volně plynoucí otevřený prostor. Vila je rovněž odrazem touhy Miese van der Rohe vytvořit architekturu soustřeďující se na podstatu a usilující o nejčistší vyjádření jednotlivých detailů i celku. Zimní zahrada zaujímá významnou část plochy hlavního podlaží. Dělicí stěny z makasarského ebenu a onyxu na témže podlaží nenásilně oddělují jednotlivé prostory a vytvářejí tak společenskou halu, hudební zákoutí a knihovnu. Hlavní obytný prostor má velká okna a je přímo propojen s terasou, z níž vede široké schodiště dolů na zahradu. Nosnou konstrukci tvoří ocelové sloupy s mosazným opláštěním a chromovým povrchem. Zcela výjimečné bylo i ve sklepech se nacházející technické zázemí vily, jako například kombinace teplovzdušného vytápění a chlazení a elektrické spouštění velkoplošných oken.

Vila Tugendhat v Brně je nejen ikonickou stavbou v kontextu brněnské moderní výstavby, ale i opus magnum jejího architekta, Miese van der Rohe. Dílo mohl plně realizovat podle svého návrhu a záměrů díky ideální spolupráci s vysoce kultivovanou rodinou Tugendhatů. Architekt navrhl i nábytek, přičemž některé kusy měly svá přesná místa určení. V rámci evropského díla Miese van der Rohe neexistuje žádné analogické architektonické dílo dochované v takto neporušeném stavu.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief Synthesis

The Tugendhat Villa is situated in Brno, in the district of Černá Pole, in the south of South Moravia in the Czech Republic. The villa was designed by the architect Ludwig Mies van der Rohe and built on a commission from Grete and Fritz Tugendhat, members of rich industrial families of Brno, in 1929–1930. The prominent German architect Ludwig Mies van der Rohe not only designed the villa but also its furniture and the adjacent garden. Moreover, Mies van der Rohe closely supervised the execution of the building project to achieve perfection.

The Tugendhat Villa in Brno is a pioneering work of modern 20th century residential architecture. It embodies innovative spatial and aesthetic concepts that are developed in housing at that time to meet the new needs arising from the modern way of life, by taking advantage of the opportunities afforded by modern industrial production. Designing the interior residential area as a space without limits determines the architecture of the Tugendhat Villa. The villa also reflects the desire of Mies van der Rohe to create an architecture concentrating on the essential and aiming at the purest expression in each detail as well as in the whole. A winter garden occupies almost two thirds of the entire floor space of the main floor. Subtle divisions made of rosewood and onyx separate spaces of this same floor such as the reception hall, the music corner and the library. The living area has large windows and is directly joined to the terrace that has a wide stairway leading down to the garden. The main structure of the house is made of reinforced concrete slabs supported by steel beams, some of them being polished. The basement includes mechanical equipment of the house, in particular for the central heating and air conditioning, as well as for the electrically operated large windows.

The Tugendhat Villa in Brno is one of the most original projects completed by Mies van der Rohe. He was able to fully implement his design in accordance with his intentions due to the ideal cooperation with the highly cultured Tugendhat family. The furniture was designed by the architect and some pieces were intended for specific locations. There is no other similar architectural work of the European production by Mies van der Rohe that has been preserved with such integrity.

100 m

Kritérium (ii): Německý architekt Mies van der Rohe ve vile Tugendhat velmi zdařilým způsobem uplatnil nové radikální koncepty modernismu pro navrhování rezidenčních budov.

Kritérium (iv): Ve 20. letech 19. století prošla architektura v rámci modernismu zásadní proměnou a dílo Ludwiga Miese van der Rohe, jehož ideálním příkladem je vila Tugendhat, sehrálo důležitou roli v jeho celosvětovém šíření a přijetí.

Integrita

Všechny důležité složky statku, zejména dům a zahrada jsou zachovány a nacházejí se uvnitř hranic statku. Ochranné pásmo městské památkové rezervace slouží jako nárazníková zóna vily Tugendhat. Pohledy na vilu i výhledy z ní na město zůstaly zachovány. Veškerá rizika výstavby, jež by mohla ohrozit vizuální integritu vily, jsou pod dohledem subjektů zodpovědných za památkovou péči.

Autenticita

Vila Tugendhat v Brně splňuje kritéria autenticity. Navzdory nejrůznějším změnám, ke kterým došlo v minulosti, včetně ztráty původní funkce objektu, odpovídá současná podoba vily, její materiály a technické vybavení původnímu architektonickému návrhu. Zachování autenticity je zdůrazněno faktem, že vila je prezentována jako obytný dům – muzeum. Vila slouží jako památník moderní architektury. Kromě pravidelné a dlouhodobě prováděné údržby pomohla vile navrátit její původní vzhled z roku 1930, kdy byla dokončena, i rozsáhlá akce obnovy z let 2010–2012. Podstatou restaurování vily se stala úplná rehabilitace stavby, co nejcitlivější a nejpřesnější obnova všech původních povrchů a jednotlivých prvků (povrchy, omítky, dřevo, kámen a kov). Památková obnova se týkala nejen stavebních konstrukcí, ale také inženýrských sítí, technického vybavení a zahrady. Restaurátorské práce byly prováděny v souladu s přísnými mezinárodními normami památkové péče za použití historických materiálů a technologických postupů. Restaurování vily vycházelo z podrobného výzkumu, díky němuž se prohloubily znalosti o původních architektonických detailech.

Podmínky ochrany a správy

Vila Tugendhat v Brně je chráněna zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a je prohlášena za národní kulturní památku. Z tohoto důvodu požívá nejvyššího stupně památkové ochrany. Ochranné pásmo městské památkové rezervace historického centra

Criterion (ii): The German architect Mies van der Rohe applied the radical new concepts of the Modern Movement triumphantly to the Tugendhat Villa to the design of residential buildings.

Criterion (iv): Architecture was revolutionized by the Modern Movement in the 1920s and the work of Mies van der Rohe, epitomized by the Tugendhat Villa, played a major role in its worldwide diffusion and acceptance.

Integrity

The main components of the property, namely the house and the garden, are still present and are located within the boundaries of the property. The protective zone of the urban heritage reservation serves as the buffer zone of the Tugendhat Villa. The views of the villa and those from the villa of the town have been preserved. All risks of the erection of buildings that could compromise the visual field of the villa are kept under control by the bodies responsible for heritage preservation.

Authenticity

The Tugendhat Villa in Brno meets the criteria of authenticity. In spite of various alterations in the past and the loss of its original function, the present form of the villa, the materials and items of technical equipment of the villa are the same as in the design of the architect. The authenticity is underlined by the fact that the villa serves as a house-museum. The villa was used as a monument of modern architecture. In addition to regular maintenance it has received over the years, the work done between 2010 and 2012 helped to restore its original appearance of 1930, the year when it was finished; this was achieved by the restoration of the finishes, plaster, wood, stone and metal, as well as by the repair of structural elements such as the slabs and the concrete walls. The restoration work has been carried out in accordance with the strict international conservation criteria with the use of period assembly and building techniques. The restoration was based on detailed research that has deepened the knowledge of its original architectural details.

Protection and management requirements

The Tugendhat Villa in Brno is protected under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended and it is designated a national cultural heritage property. Hence, it enjoys the highest degree of legal protection as regards heritage preservation. The protective

Brna je totožně s nárazníkovou zónou statku světového kulturního dědictví a jeho ochranný režim chrání i okolí statku. Jakékoliv činnosti, jež by mohly mít dopad na oba typy chráněných území, musí být schváleny příslušným státním či místním orgánem památkové péče. Vila je v rámci Územního plánu města Brna navržena jako významná pohledová dominanta.

Vlastníkem vily Tugendhat je Statutární město Brno, správou je pověřeno Muzeum města Brna, samostatné oddělení Vily Tugendhat, jež je zodpovědné za průběžnou údržbu, ochranu a propagaci statku. Vila je přístupná veřejnosti k prohlídkám v doprovodu průvodce. Konají se zde nejrůznější kulturní akce. Finanční prostředky na údržbu, ochranu a prezentaci statku jdou z rozpočtu města. V roce 2006 byl zřízen Nadační fond Vila Tugendhat, jejímž cílem je ochrana a propagace statku.

Statek má Management Plan, který je pravidelně aktualizován. Tento dokument sleduje i potenciální rizika, která statek ohrožují. Od zápisu statku na Seznam světového dědictví jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním zainteresovaným subjektům podílejícím se na jeho správě.

zone of the urban heritage reservation of Brno has been delimited as a buffer zone of World Heritage property and its preservation provisions protect the surrounding area of the property. Any actions that may affect these both types of conservation areas must be authorized by the appropriate state or local heritage preservation authorities. The villa has been proposed as a viewpoint in the Brno Land Use Plan.

The City of Brno is the owner and administrator of the Tugendhat Villa, which is responsible for the maintenance, protection, and promotion of the property. The villa is open to the public for guided tours. The site also hosts various cultural events. Financial resources for maintenance, conservation and the presentation of the site are allocated from the town budget. In 2006, the Tugendhat Villa Foundation has been established with the aim to support the conservation and the presentation of the property.

The Management Plan of the property is in place and it is scheduled to be updated regularly. In this document, there are monitored potential risks for the property. Since the inscription of the villa on the World Heritage List, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved as well.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- půdorys a hmota stavby • architektonický detail
- řemeslné zpracování exteriéru vily • obytný prostor a jeho koncepce včetně zimní zahrady • interiérové vybavení • technické vybavení stavby • vazba interiéru a exteriéru • zahrada a její propojení s vilou

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- floor plan and the building matter • architectonic detail
- technical fabrication of the villa's exterior • living space and its concept including the winter garden • interior equipment • technical equipment of the building • relation between the interior and the exterior • garden and its connection to the villa

